

STUDIUL METAMORFOZELOR STILULUI ETNIC

DOINA-BEZUȚCHI Angela¹, MALCOCI Marina¹

¹Colegiul Tehnologic din Chișinău

*Corresponding author: DOINA-BEZUȚCHI Angela: e-mail doinadas22@gmail.com

Abstract: *The paper analyzes the styles that took shape during the end of the century. early XX century XXI in contemporary clothing design, namely: splendid, "second skin", urban modern, labor, marine, military-look, folkloric. The clothing collection "Ethnogenesis" is presented and described, which is a group work of the Technological College of Chisinau. The clothing models are inspired from the ornament of the national costume, from the shapes and colors. The "Ethnogenesis" collection is a way to reflect the features and spirit of the national costume of the Bessarabian people in a modern, contemporary, scenic allure that was presented at various events in the Technological College, in the city of Chisinau, in various localities and was a success especially in public, on Tezaur TV, on "Moldova the most fashion days".*

Key words: *clothing, design, outfit, stylists, materials.*

1. INTRODUCERE

Designul vestimentar contemporan oferă posibilități multiple în alegerea stilului, culorii și a formei. Îndeosebi aceasta din urmă, întotdeauna, se dezvoltă concomitent și în deplin acord cu arta și arhitectura unei epoci anumite, trecând succesiv prin toate etapele evoluției: nașterea, înflorirea, stingerea. Din momentul "stingerii" formei vechi, în costum se începe un proces de constituire a noului.

2. DESCRIEREA STILURILOR

Vestimentația actuală cunoaște următoarele direcții stilistice: clasică, romantică, sportivă, folclorică, avangardistă, eclectică etc. Cu toate că mereu se profilează schimbări în tendințele modei, aceste stiluri rămân tradiționale în arta vestimentară. Către sfârșitul sec. XX- începutul sec. XXI în designul vestimentar contemporan s-au conturat câteva orientări de bază [1]:

✓ **Stilul splendid**, a apărut în anii 90 sec. XX, cu priză la tineret, are la bază arta americană post-pop. Vestimentația este confecționată din piele, blană, gamă de culori fluorescente cu adăugiri de alb și negru.

✓ **Stilul "a două piele"**: îmbrăcăminte din piele, tricot, stofă, toate bine ajustate pe corp. A apărut în SUA pe la 1980 și a fost propagat de Karl Lagerfeld, un creator francez.

✓ **Stilul urban modern**, aplicat preponderent în vestimentația pentru femei, înobilează îmbrăcăminte de afaceri, strictă de vară. Reamintește de uniforma școlară.

✓ **Stilul labour** a apărut în anii '90 ai secolului XX în baza îmbrăcăminte pentru lucru, a uniformelor existente. Se caracterizează prin silueta simplă. Modelele, executate în nuanțe verzui-reținute, din stofă dură, fără elemente decorative, sunt practice.

- ✓ **Stilul marin** se folosește în îmbrăcăminte de vară, cu utilizarea dungilor, fundelor, emblemelor și culorilor alb, albastru, roșu.
- ✓ **Stilul military-look**, utilizat în vestimentația de tip sport, pentru odihnă, apărut în anii '70-'80 ai secolului XX. Detalii caracteristice: epoleți, dungi, clape.
- ✓ **Stilul „western”** înglobează haine inspirate din portul oamenilor care au cucerit primii Vestul Sălbatic (este puțin purtată, cu petice din piele și franjuri lungi).
- ✓ **Stilul folcloric**, zis și etnic, popular sau național, presupune crearea unor modele care se inspiră din tradițiile autohtone, materie, elemente din vestimentație, accesorii și încălțăminte. În funcție de costumul popular ales, se poate vorbi despre stilurile naționale (românesc, rusesc, scoțian, etc.). Ca diversitate a stilului folcloric apare costumul ce conține elemente ale portului unui grup social aparte, bunăoară, cel țărănesc (rustic) - vestimentație din stofe dure, utilizate de locuitorii satelor. Stilul folcloric se distinge prin diversitate: varietățile lui sunt în dependență de numărul de poape existente pe pământ.

3. ARTICULAȚIILE DEFINITORII ALE STILULUI ETNO

Stilul etno este o trantare artistică, modernă a vestimentației folclorice, naționale, tradiționale, care poate avea izvoare de inspirație, elemente din costumul national, din prosop, accesorii, ceramică, sculptură în lemn etc. Felurile de haine sunt: ie, catrințe, ilic modernizat, fuste cu volane, încrețituri, bluze cu broderie, cojocel de oi, basmale colorate, etc. Croiul este construit simplu și funcțional. Stofele sunt confecționate din materiale tradiționale: in, bumbac, cânepă. Garnisirea e cu broderie, bentiță, găurică, biser, croșetare manuală. Culorile caracteristice sunt: cea naturală a inului, bumbacului, cânepii; astfel zis alb, maro, roșu, galben, verde, negru... Siluetele portului poate fi în formă de trapez, dreptunghi. Silueta dreaptă este comodă, practică și ascunde corpolența. Volumele sunt reținute, formele - trapez, oval, dreptunghi, croiul mâneșilor este executat în baza tradiției populare.

Designerii vestimentari ai RM folosesc cu succes în creațiile sale acest stil, care apare în ținută scenică modernizată, sau tradițională scenică dar cu alură a ideii de autor, îmbrăcăminte folc apare și pe podiumurile naționale în ținute pentru dame, bărbați, copii la concursuri de modă, la prezentări specializate, la festivaluri de modă naționale și internaționale, la expoziții de artă, saloane, centre expoziționale, cluburi poetice, teatre, palate, biblioteci, școli..

Stilul etno este o versiune modernizată a stilului național, popular, folcloric, tradițional. Acest stil se regăsește în colecțiile de modele de îmbrăcăminte a stilistilor E. Caraghiaur, L. Caruța, L. Mureșanu, I. Gojin, E. Reabenchii, A. Doina-Bezuțchi, V. Vozian, A. Lupu, T. Bujorean, M. Veste, S. Volcova, A. Severin, Z. Gușan, V. Buga, A. Bradu, V. Vidrașcu.... Acești creatori utilizează în operele sale diverse tehnici de decor, atât tradiționale (broderia diversă, croșeta, găurica manuală) cât și netradiționale (aplicații de diverse materiale – piele, ceramică, tapiserie, sticlă, peliculă, metal, tricot, imitarea ornamentului în culori acrilice, anelice, ulei), cât și tehnici mecanizate, automatizate, printate, perforate etc.

Stilul etnic este întotdeauna la modă. Și dacă e așa, îl putem utiliza și drept completare la costumul de afaceri. Acest stil se folosește în vestimentația pentru odihnă sau pentru vară.

Costumul în stil popular se asociază cu o operă de artă [2]. Astfel de costume se poartă nelimitat, deoarece nu-și pierd niciodată aspectul de modernitate. Actualmente este în vogă stilul etnic HIPPIE cu influențe gipsi, indiene, mexicane, africane, asiatice. În colecțiile de primăvară-vară a anului curent s-au regăsit linia comună în culori și detalii, totul amplificat, exagerat. Apar detalii noi: franjuri, șireturi, decupaje, motive patchwork; fuste ample, cu volane în stil flamingo, cu suprapuneri; imprimeuri diverse cu flori, fluturi ce amintește curentul hippie al anilor '70. Cămășile de tip ie, jachetele scurte tip bolero, cu volane, broderii, aplicații sunt destul de moderne. Materie diversă de origine naturală, bogată în culori. Gențile mari de formă circulară, cu multe ornamente, cizme cu franjuri, sandale cu șireturi și panglici, mocasini [3]. În ultimele colecții de modele vestimentare de stil etno-popular în RM sunt prezente ținute de confecții ușoare, exterioare, din diverse materiale – tricot, lână, bumbac, in, tapiserie manuală, piele, blană, pâslă, reflectându-se în forme simple, dreptunghiulare, ornament geometrizat, culori naturale (lână vopsită în baza coloranților din plante), cu tehnici combinate a țesutului în două ite și împletit manual.

4. PREZENTAREA COLECȚIEI

Colecția vestimentară "Etnogeneza" (fig. 1) este o lucrare de grup a Colegiului Tehnologic din Chișinău. Modelele de îmbrăcăminte sunt inspirate de la ornamentul din costumul național, de la forme și culoare. Această colecție vestimentară este organizată din siluete și forme simple, culori naturale de bej, alb, maro în contrast cu negru, roșu, în contrast de forme, proporții, garnisire, materiale. Confecțiile extravagante în stil etno sunt îndeplinite din diverse materiale – in, bumbac, blană și piele artificială, mătase garnisite cu ornament floral-brodat, șnur, croșetă, funde etc. Lucrul în grup s-a efectuat în strânsă colaborare între administrația CTC, designerul vestimentar A. Doina-Bezuțchi – coordonator, cu maiștri-pedagogi A. Buga, E. Bumbu, T. Gladîș, L. Suruceanu și elevii anului III și IV din grupele MTC și MTT.

Colecția "Etnogeneza" este o modalitate de a reflecta trăsăturile și spiritul portului național a poporului basarabean într-o alură modernă, contemporană, scenică care a fost prezentată la diverse manifestări în Colegiul Tehnologic, în municipiul Chișinău, în diverse localități și a avut un succes deosebit la public, la TV Tezaur, la "Moldova the most fashion days" etc.

Un semn distinctiv a acestei colecții în stil etno - extravagant – acesta este o oportunitate de a nu reflecta canoanele modei care sunt impuse celor mai mulți oameni de moda actuală și a reprezenta nuanțele de inedit, autohton, original într-un singur exemplar.

Aceste modele "neobișnuite" nu depășesc limitele bunului simț și pot fi ușor combinate între ele și sunt potrivite pentru reprezentării tuturor profesiilor legate de creativitate, și pentru cei care visează să fie deosebiți, încrezuți, originali în crearea imaginii.

5. CONCLUZII

Deci, designerii vestimentari autohtoni pe lângă colecții de veșminte de diverse stiluri de la clasic până la avangard niciodată nu uită de rădăcini, cultură, artă, știință ale țării noastre Moldova și implimentează armonios stilul etno tradițional în îmbrăcăminte diferită după gen, vârstă, destinație. Astfel, de creații bucură ochiul, alină

sufletul ne face mai mândri de plaiul nostru, ne avantajează spre noi realizări, dar totodată conștientizăm că acești artiști trebuie susținuți spiritual, material și merită să fie promovați, atât în țară cât și peste hotare.

Figura 1: Colecția "Etnogeneza"

6. Referințe

1. Alexianu Al. *Mode și veșminte din trecut*. Vol. I și II. București: Meridiane, 1987.
2. Balan P., Druc V. *Politic moldav*. Chișinău: Timpul, 1985.
3. Pavel E. *Portul popular moldovenesc*. București: Meridiane, 2001.